

Věc C-625/23

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

12. října 2023

Předkládající soud:

Corte suprema di cassazione (Itálie)

Datum předkládacího rozhodnutí:

17. července 2023

Navrhovatelka:

Società agricola Circe di OL società semplice

Odpůrci:ST, vlastním jménem a jako vlastník jednočlenné společnosti
Agricola Case Rosse di ST

Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA)

Předmět původního řízení

Kasační opravný prostředek podaný ke Corte di Cassazione (Kasační soud, Itálie) zemědělskou společností Circe proti rozsudku, kterým Corte d'appello di Roma (odvolací soud v Římě, Itálie) potvrdil přidělení některých titulů SZP (společné zemědělské politiky), které byly dříve předběžně přiděleny společnosti Circe, jednočlenné společnosti Agricola Case Rosse, kterou vlastní ST, a to na základě širokého výkladu pojmu „rozdělení“ uvedeného v čl. 33 odst. 3 druhém pododstavci nařízení č. 1782/2003.

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká především přípustnosti extenzivního výkladu pojmu „rozdělení“ použitého v čl. 33 odst. 3 nařízení č. 1782/2003 a v článku 15 nařízení č. 795/2004 tak, aby kromě specifického institutu „rozdělení“ v rámci práva obchodních společností zahrnoval jakékoli

smluvní právní ujednání, jehož výsledkem je přidělení zemědělské plochy, původně obhospodařované určitým podnikem, dvěma různým zemědělci.

Zadruhé se žádost o rozhodnutí o předběžné otázce týká otázky, zda v případě, že by měl být rozsah působnosti pojmu „rozdělení“ omezen na zvláštní institut práva obchodních společností, přiznává unijní právo význam, pro účely konečného přidělení titulů SZP, jiným právním ujednáním, která vedou ke snížení původně obhospodařované plochy, a okamžiku, kdy k tomuto snížení došlo.

Článek 267 SFEU

Předběžné otázky

1) „Musí být pojem ‚rozdělení‘ obsažený v čl. 33 odst. 3 nařízení (ES) č. 1782/2003 a v článku 15 nařízení (ES) č. 795/2004 vykládán v tom smyslu, že se vztahuje k institutu práva obchodních společností, a předpokládá tedy právní ujednání, kterým se mění společnost a jehož důsledkem je rozdělení původního majetku a obhospodařovaných ploch jedné společnosti na dva samostatné majetky patřící různým právnickým osobám, anebo jej lze vykládat extenzivně, a tedy uplatnit na jakékoli smluvní právní ujednání, jehož konečným výsledkem je přidělení původního majetku a souboru obhospodařovaných ploch původní ‚zemědělské‘ společnosti dvěma různým subjektům, a to i prostřednictvím převodů podílů a listin o prodeji půdy?“

2) „Je podle správného výkladu souboru pravidel nařízení č. 1782/2003 (články 2, 23, 24, 33, 34, 36, 38, 43, 44) pro účely konečného přidělení titulů SZP v souvislosti s prvním použitím jednotné platby relevantní snížení obhospodařované plochy a hektarů, na které lze poskytnout podporu, k němuž došlo v průběhu roku 2002, po podání žádosti ‚zemědělce‘ a předběžném přidělení titulů, pokud k němu došlo v důsledku právních úkonů převodu části dotčené půdy ještě v průběhu roku 2002 a toto snížení může být provedeno i bez návrhu v rámci konečného přidělení?“

Uplatňovaná ustanovení unijního práva

Nařízení Komise (ES) č. ze dne 29. září 2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce a kterým se mění nařízení (EHS) č. 2019/93, (ES) č. 1452/2001, (ES) č. 1453/2001, (ES) č. 1454/2001, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 1251/1999, (ES) č. 1254/1999, (ES) č. 1673/2000, (EHS) č. 2358/71 a (ES) č. 2529/2001, zejména čl. 33 odst. 3, jakož i články 2, 23, 24, 33, 34, 36, 38, 43, 44, 45 a 46

Nařízení Komise (ES) č. 795/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se stanoví prováděcí pravidla k režimu jednotné platby podle nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor

v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce, zejména článek 15

Stručný popis skutkového stavu a řízení

- 1 Před smluvními právními ujednáními uvedenými v bodě 2 níže podala zemědělská společnost Circe (dále jen „Circe“), kterou v té době vlastnili bratři OL a ST, žádost o přidělení titulů SZP, na jejímž základě jí bylo předběžně přiděleno 130 titulů SZP na základě plochy, kterou obhospodařovala.
- 2 Po tomto předběžném přidělení byla společnost Circe předmětem několika spojených smluvních právních ujednání. Konkrétně smlouvou ze dne 1. srpna 2022 převedli ST a jeho manželka TZ svůj 50 % podíl na základním kapitálu společnosti Circe na OL a jeho manželku MU, v důsledku čehož se společnost Circe přejmenovala na zemědělskou společnost Circe OL. Kromě toho další smlouvou ze dne 1. srpna 2022 převedla MU na ST část půdy ve svém vlastnictví v obci Sezze, a v důsledku tohoto převodu ztratila společnost Circe možnost využívat část půdy, na jejíž obhospodařovanou plochu byl předběžně přidělen podíl 130 titulů SZP.
- 3 V důsledku výše uvedených smluvních ujednání bylo společnosti Circe s konečnou platností přiděleno pouze 71 titulů SZP namísto 130 titulů SZP, které byly přiděleny předběžně.
- 4 Návrhem na zahájení řízení ze dne 5. června 2006 podala společnost Circe u Tribunale di Roma (soud v Římě, Itálie) žalobu proti AGEA, ST a jednočlenné společnosti Agricola Case Rosse di ST (dále jen „Case Rosse“), kterou se zejména domáhala určení svého nároku na vyplacení 130 titulů SZP, jak vyplývají z předběžného přidělení. Rozsudkem ze dne 27. června 2011 Tribunale di Roma (soud v Římě) žalobu společnosti Circe zamítl.
- 5 Corte d'appello di Roma (odvolací soud v Římě, Itálie) následně rozhodl ve věci ve druhém stupni rozsudkem č. 2632/2017 ze dne 21. dubna 2017. Corte d'appello (odvolací soud) poměrně přidělil společnosti Case Rosse některé tituly SZP, které již byly předběžně přiděleny společnosti Circe, s odůvodněním, že výše uvedenou půdu nacházející se v obci Sezze již od září 2002 neobdělává společnost Circe, ale ST a společnost Case Rosse. Corte d'appello (odvolací soud) založil své rozhodnutí na zvláště širokém výkladu posledního pododstavce článku 33 nařízení č. 1782/2003 a v něm použitého pojmu „rozdělení“, přičemž měl za to, že se tento pojem vztahuje na všechny případy, kdy jeden zemědělec převezme jiného, jelikož dotace v rámci SZP by měly být vázány na obhospodařovanou plochu.
- 6 Návrhem č. 18175/2017 podala společnost CIRCE proti tomuto rozsudku Corte d'appello di Roma (odvolací soud v Římě) kasační opravný prostředek.

Základní argumenty účastníků původního řízení

- 7 Společnost Circe ve svém kasačním opravném prostředku zejména tvrdí, že byly porušeny článek 15 nařízení č. 795/2004, jakož i čl. 2 písm. a) a články 33, 38, 45 a 46 nařízení č. 1782/2003, a dále i ministerské vyhlášky, kterými italský stát přijal prováděcí pravidla k unijní právní úpravě.
- 8 Podle názoru navrhovatelky AGEA jednak protiprávně přistoupila ke konečnému přidělení titulů SZP na základě předpokladu, že došlo k rozdělení společnosti Circe, ačkoli to nebylo doloženo a ve skutečnosti nenastalo, neboť došlo pouze k převodu podílů na základním kapitálu.
- 9 Unijní pravidla totiž definují rozdělení výhradně odkazem na případ, kdy z původního zemědělce vzniknou dva noví zemědělci, zatímco převod půdy není relevantní.
- 10 Dále má navrhovatelka za to, že pro účely konečného přidělení titulů SZP jsou snížení obhospodařované plochy, ke kterým došlo během referenčního období, tedy v projednávané věci v průběhu období 2000–2002, irelevantní. V tomto ohledu společnost Circe uvádí, že tituly SZP mohou být za určitých podmínek nezávislé na půdě a mohou být za úplatu převedeny.
- 11 Podle ST a společnosti Case Rosse byla naopak AGEA povinna, a to i bez návrhu, opravit předběžné přidělení titulů SZP na základě skutečně obhospodařované plochy a hektarů, na něž lze poskytnout podporu.

Stručné odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 12 Podle Corte di Cassazione (Kasační soud) je pro rozhodnutí sporu třeba vyložit v první řadě článek 15 nařízení č. 795/2004 a čl. 33 odst. 3 nařízení č. 1782/2003, zejména s ohledem na pojem „rozdělení“ zemědělského podniku, a v druhé řadě čl. 2 písm. a) a články 23, 24, 33, 34, 36, 38, 43, 44, 45 a 46 nařízení č. 1782/2003.
- 13 Výklad čl. 33 odst. 3 nařízení č. 1782/2003 a článku 15 nařízení č. 795/2004 je konkrétně relevantní pro účely první předběžné otázky.
- 14 Článek 33 odst. 3 druhý pododstavec nařízení č. 1782/2003 mimo jiné stanoví, že zemědělci, kteří spravují zemědělské podniky po rozdělení, mají poměrný přístup k režimu jednotné platby za stejných podmínek jako zemědělec, který spravoval původní zemědělský podnik. Článek 15 nařízení č. 795/2004 zejména stanoví, že pro účely čl. 33 odst. 3 druhého pododstavce nařízení č. 1782/2003 se „rozdělením“ rozumí rozdělení zemědělce přinejmenším na dva nové samostatné zemědělce, z nichž alespoň jeden zůstává i nadále, pokud jde o řízení, zisky a finanční rizika, pod kontrolou alespoň jedné fyzické nebo právnické osoby, která původně spravovala hospodářství, nebo rozdělení zemědělce přinejmenším na jednoho nového samostatného zemědělce a druhého, který zůstává i nadále, pokud

jde o řízení, zisky a finanční rizika, pod kontrolou zemědělce původně spravujícího hospodářství. Tentýž článek 15 nařízení č. 795/2004 dodává, že počet a hodnota platebních nároků se stanoví na základě referenční částky a počtu hektarů spojených s převáděnými výrobními jednotkami původního hospodářství.

- 15 S ohledem na tato ustanovení je třeba objasnit, zda je správný výklad článku 33 nařízení č. [1782/2003] přijatý soudem prvního stupně, který je extenzivní a v rozporu s doslovným zněním tohoto ustanovení, tedy výklad, podle kterého se v tomto ustanovení použitý pojem „rozdělení“ nevztahuje pouze na specifický institut práva obchodních společností, ale zahrnuje všechny případy, kdy jeden zemědělec převezme jiného, a tudíž je relevantní jakákoli změna plochy původně obhospodařované určitým podnikem.
- 16 Podle Corte di Cassazione (Kasační soud) lze pojem „rozdělení“, který je odborným termínem práva obchodních společností, použitý v několika unijních právních aktech v souvislosti s fenoménem obchodních společností, vykládat extenzivně, a to s ohledem na pružnost, kterou se vyznačuje nařízení č. 1782/2003 pokud jde o právní formy výkonu zemědělské činnosti. Takový výklad, který značně rozšiřuje technicko-právní význam běžně připisovaný pojmu „rozdělení“, však vyžaduje potvrzení Soudního dvora. V projednávané věci totiž není splněna ani podmínka *acte clair*, která vylučuje povinnost podat žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, pokud neexistují důvodné pochybnosti o významu ustanovení, které má být použito, ani podmínka *acte éclairé*, která tuto povinnost vylučuje, pokud unijní právní úprava již byla vyložena unijními soudy.
- 17 Výklad čl. 2 písm. a) a článků 23, 24, 33, 34, 36, 38, 43, 44, 45 a 46 nařízení č. 1782/2003 je naopak relevantní pro účely druhé předběžné otázky. Podle předkládajícího soudu, v případě odpovědi na první předběžnou otázku v tom smyslu, že rozsah pojmu „rozdělení“ je omezen na zvláštní institut práva obchodních společností, je třeba určit, zda a do jaké míry je relevantní, pro účely konečného přidělení titulů SZP zemědělskému podniku, v rámci prvního uplatnění jednotné platby, snížení obhospodařované plochy z hlediska hektarů, na něž lze poskytnout podporu, k němuž došlo po podání žádosti a předběžném přidělení titulů SZP, avšak ještě v roce 2002 a před konečným přidělením.
- 18 Corte di Cassazione (Kasační soud) především uvádí, že články 34, 43 a 44 nařízení č. 1782/2003 zřejmě spojují tituly SZP s obhospodařovanou plochou, neboť každý platební nárok je vázán na „hektar, na který lze poskytnout podporu“, tedy na hektar jakékoli zemědělské plochy podniku, kromě ploch, na nichž jsou trvalé kultury a lesy nebo které jsou vyčleněny pro nezemědělskou činnost.
- 19 Dále předkládající soud zdůrazňuje, že v projednávané věci došlo ke snížení původně obhospodařované plochy během referenčního období stanoveného v článku 38 nařízení č. 1782/2003, tedy v období od roku 2000 do roku 2002, i když až poté, co společnost Circe podala žádost o podporu. Případná irelevantnost snížení obhospodařované plochy, ke kterému došlo během referenčního období, se přitom zdá být v rozporu zejména s články 23 a 24

nařízení č. 1782/2003. Tato ustanovení totiž výslovně stanoví, že členské státy musí provádět správní kontroly žádostí o podporu, včetně ověřování plochy, na kterou lze poskytnout podporu, a že pokud se zjistí, že zemědělec nespĺňuje podmínky způsobilosti, platba se sníží nebo zruší.

- 20 Konečně Corte di Cassazione (Kasační soud) uvádí, že skutečnost, že tituly SZP mohou být za určitých podmínek v oběhu a lze s nimi obchodovat, v žádném případě neznámá, že jejich původní přidělení nemusí být správné a založené na dostupnosti určitého rozsahu obhospodařované půdy.
- 21 Podle předkládajícího soudu lze tedy dospět k závěru, že v souladu s článkem 36 nařízení č. 1782/2003 musí být podpora vyplacena na základě platebních nároků uvedených v kapitole 3 tohoto nařízení ve spojení se stejným počtem hektarů, na které lze poskytnout podporu, ve smyslu čl. 44 odst. 2 uvedeného nařízení.